

Ondřej Vetchý: Angažmá v Žižkovském divadle beru jako službu

31.08.2020

Známý herec poskytuje rozhovory jen zřídka. Nám vyhověl například kvůli tomu, že na Trojce žije a zároveň se nedávno stal posilou souboru Žižkovského divadla Jára Cimrmana.

Jak jste se stal členem Divadla Jára Cimrmana?

Divadlo se ocitlo ve velice svízelné situaci a já jsem bral jako povinnost nabídnout své služby ve chvíli nouze. Už to nebylo to mladistvé vzednutí. Bylo to rozhodnutí někoho, kdo má vhléd do této intence a může dobře posloužit.

Jak dlouho se znáte se Zdeňkem Svěrákem?

Se Zdeňkem jsme se skamarádili v roce 1989. Potkali jsme se na festivalu v Moskvě. Zajiskřilo to mezi námi a od té doby jsme začali komunikovat. Nebyli jsme zatíženi společnou minulostí, bylo to velice opojné. Potkal jsem úžasného chlapa, kterého jsem si zamiloval, a vzniklo mezi námi silné pouto. Pak přišel film Kolja, kde jsme spolu stáli poprvé před kamerou. Pseudointelektuální kritiky, co vznikly a útočily na pány Svěráky, že natočili film pro Američany, oba tenkrát těžce nesli. Pro Zdeňka to bylo zraňující a jsem toho názoru, že ho to tenkrát v otevřenosti vůči veřejnosti hodně umírnilo. Tehdy jsem chtěl hrát v Divadle Járy Cimrmana. Přišlo mi to jako výborné řešení. Ucházeli jsme se o angažmá s Michalem Suchánkem, ale neuspěli jsme.

Po třiceti letech se zdá, že jste se konečně dočkal a splnil se vám sen.

Důvodem odmítnutí bylo, že jsme proškolení herci a každý by poznal, že umíme hrát. Nyní je ale situace jiná. Divadlo se ocitlo ve svízelné situaci a já svoje angažmá беру zčásti jako službu. O souboru Divadla Járy Cimrmana se již nedá říct po desítkách let na jevišti, že se jedná o neherce. Je to stejné jako s fotbalem. Začnete kopat do míče v osmnácti, postupně se zlepšujete a postupujete, pak ale stárnete a padáte z vyšší ligy do nižší. A začínající nebo veteráni se setkají v B třídě. U Cimrmanů je to podobné a já se nyní setkávám s těmi „opotřebovanými“. Samozřejmě, aby to nevyznělo blbě, Cimrmani nejsou žádná B třída, ale holt už ani ta extraliga. (smích)

Co vás na Divadle Járy Cimrmana nejvíc baví?

Hlavně ti chlapi. Chtěl jsem je všechny poznat po lidské stránce. Podobnou situaci jsem zažil v Činoherním klubu. Měl jsem čest se seznámit se spoustou neskutečných lidí, byl jsem s nimi šťastný patnáct a více let, pak ale začali postupně odcházet a já si tyhle zdrcující momenty zažil až běda. Mám v povaze vyhledávat generaci, která vás nějakým způsobem chrání a vy s ní máte pocit bezpečí. Když už pak není nikdo, kdo by nad vámi držel ochrannou ruku, jste patrně dospělý a měl byste tuhle schopnost poskytovat dalším. Nevím, kolik lidí je připraveno, aby to samo dělalo.

V divadle představujete náčelníka Karla Němce ve hře Dobyetí severního pólu. Jak jste se s ní sžil?

Hra je strašně vtipná, má laskavý nadhled, i historický směr k nám, Čechům. Je to dílo, které v sobě ukrývá hrdost. Karel Němec mi ve své ambicióznosti připomíná Jirku Luňáka z Okresního přeboru, který je vyčleněný z kolektivu. Varel taky, ale jemu to nedochází a netrápí se tím. Uvědomil jsem si, že Karel Němec unese úplně všechno, protože ho drží nad vodou jeho ego a on nikdy nestrádá. Je sebestředný a chybí mu trochu sociální inteligence.

Uvažujete jako herec ihned o postavě z psychologického hlediska, abyste ji dobře rozklíčoval?

To musíte vždycky. Až ji pochopíte, můžete se tou postavou teprve stát. Musíte chápat její emoce a pocity.

Jaká byla vaše první zkouška na prknech žižkovského divadla?

Byl jsem vyjukanej! Text mi nenaskakoval, nevěděl jsem, co mám dělat. Přitom se nedá říct, že scéna je složitě řešená. Pak mi taky došla jedna věc. Většinou jsou herci na prknech interaktivní, reagují na sebe nebo na jakýkoli náznak interpretace, jak je to míněno. Cimrmani ale jen stojí a dávají to do plenéru, nehrají spolu. Na to si asi jen tak nezvyknu a budu s tím mít potíže. Když jsem se na to ptal Zdeňka, vysvětlil mi, že na začátku, když nebyli ještě hlasově vycvičení, stáli směrem k divákům a jen hlasitě mluvili. Samotné hry jsou zcela jiného rázu než ty klasické divadelní, kde na sebe dialogy přirozeně navazují.

Dá se říct, že neherectví je pro vás největší výzva?

O Cimrmanech už musíme mluvit jako o hercích, ale samotná realizace, zinscenování a interpretování, které je podobné tomu, jako když spolu klábosíte při čekání na autobus, to se musím ještě doučit. To mi bude dělat určitě problém, protože na ně budu živě reagovat.

Jste dlouholetým členem Činoherního klubu. Dá se najít průsečík mezi Činoherákem a Cimrmany?

Ten je naprosto zřejmý! Ve filmových modifikacích pánů Svěráka a Smoljaka všechny postavy ztvárnili herci z Činoherního klubu. Jednalo se o moderní herectví a navíc všichni měli přidanou hodnotu, že byli geniální ve své profesi. Petr Čepek, Josef Abrhám, Jirka Hálek, Josef Sommer a další herci byli oslovováni Láďou a Zdeňkem, protože svým uměním předávali film co nejširšímu publiku. Proto jsem vycházel z předpokladu, že je to něco tak organického, že bych se mohl Cimrmanům přizpůsobit.

Velice často se objevujete také ve Svěrákových filmech. Máte pocit, že jste na tuto linii navázal?

Je pravda, že ta linie na chlapy z Činoheráku tu zachovaná je. V žádném filmu Ládi Smoljaka jsem ale nehrál. Jen u Zdeňka a u Honzy.

Plánujete s nimi v nejbližší době něco nového?

Zatím nevím. S Honzou Svěrákem jsme kamarádi a myslím, že by chtěl, abych hrál v každém jeho filmu. Vyhovuje nám to, protože se na svět díváme společnými očima. Volal mi, když připravoval pohádku Tři bratři, ale já neumím zpívat.

(Do šatny vstupuje Zdeněk Svěrák a říká: „To on ještě vůbec neví, co se na něj chystá!“)

Zdeněk Svěrák v rozhovoru pro Radniční noviny prozradil, že chystá pohádku o čertech. Nezopakujete si svoji životní roli?

Když jsme se se Zdeňkem v roce 1989 seznámili na festivalu v Moskvě, byl jsem tam kvůli filmu Dům pro dva. Bylo mi přes dvacet let a lidi za mnou chodili a ptali se: „Jaké je natočit film, který už nepřekonáš?“ Režisér Hynek Bočan mi později vysvětloval, že bylo štěstí i pro režiséry, že jsem zrovna byl na trhu práce. Čili spíš jsem se jim do pohádky S Čerty nejsou žerty hodil. Měl jsem ostré rysy v obličejí, byl jsem vykulený a hodnej. Zkrátka jsem se jim hodil do krámu. Byl jsem ještě takové střevo. To bylo patrné i ve filmu Sestřičky, který je ze stejného období. Já bych o roli čerta nemluvil jako o své životní roli. Lidi mají vůbec potřebu neustále něco definovat. Slyšel jsem nejméně o dvaceti filmech, v nichž jsem hrál, že je to

moje životní role.

Kterého filmu, v němž jste hrál, si vážíte nejvíc?

Fakt netuším, který bych měl jmenovat jako první. Jestli Mrázka, Vendetu, Báječná léta pod psa, Goleta v údolí, Kolju, Tmavomodrý svět, Černé barony, Okresní přebor... Pro nikoho už nejsem muž jedné role. Oslovují mě „pane Vetchý“ nebo „Ondro“. A už nikdo neřeší, jééé, to je přece ten Kefalín! V tomhle roce mám naplánováno okolo pěti věcí a všechny by mohly být životní role.

Text: Martin Hošna